

Elinkaarimalli on yksi kilpailukykyinen vaihtoehto

Kauppalehden Debatti-palstalla (KL 4.2.) johtaja **Aatos Hallipelto** toteaa, että julkisissa investointeja on perinteisesti rakennettu, rahoitettu ja pidetty kunnossa julkisilla budjettivaroilla. Modernilla yhteiskunnalla on käytettävissä myös vaihtoehtoisia toteutusmalleja. Yksi näistä on elinkaarimalli eli kansainvälisesti PPP. Hallipelto toteaa, että eri toteutustavoilla on sekä etuja että haittoja ja elinkaarimallia ei voi osoittaa kalliimmaksi tai edullisemmaksi rahoituskustannusten perusteella. Ei vaihtoehtojen erot tulevat esiin vasta kattavalla ja yhteismitallisessa, vertailukelpoisessa tarkastelussa.

Espoon kaupunki on ollut edelläkävijä myös elinkaarimallin käyttäjänä. Kuningkaantien kulkio ja sen yhteydessä olevassa Kaivomestarin uimahallissa kaikki palvelut, lukuun ottamatta opetusta, tuottaa yksityinen projektiyhtiö. Tämä elinkaarimallilla toteutettu kouluhanke on tarjonut vaihtoehdon, johon perinteistä koulujen ja muiden julkisten palveluiden hankintatapaa voidaan verrata.

Kunnallispolitiikassa ei perinteisesti ole osattu laskea koulun-

pidon tai muun kunnallisen palvelun kokonaiskustannuksia mitä suunnittelu, rakentaminen ja toiminta maksaa kokonaisuutena. Perinteisessä suunnittelutavassa ei oteta lainkaan huomioon kiinteistöjen myöhempää korjaustarvetta, vaan korjauksiin otetaan varaus budjettiin vasta erikseen kun korjaustarve tulee ajankoh-taiseksi.

Talouden huonoina aikoina korjauksia siirretään vielä hamaan tulevaisuuteen siten, että rakennusten kunto menee todella huonoksi ennen kuin pakon edessä ryhdytään korjaustoimenpiteisiin. Tällainen menettelytapa ei ole kokonaistaloudellisesti edullinen, mutta valittavasti kuntataloutta ei ole opittu tarkastelemaan kokonaiskustannuksia laskemalla.

Kustannukset jääneet selvittämättä

Espoon kaupunginvaltuuston asettama tarkastuslautakunta toteasi kertomuksessaan, että kumppanuusperiaatteella toteu-

Julkisen rahoituksen edullisuutta arvioidaan väärin perustein

KL 4. helmikuuta

tettujen rakennushankkeiden edullisuuden vertaaminen kaupungin omaan rakentamiseen on vaikeaa. Syynä tähän vaikeuteen lautakunnan mielestä on se, että kumppanuushankkeissa pääomavuokriin sisältyvät rakentajan tuottovaatimukset, riski sekä rakentamis- ja rakentamiskustannukset.

Paremminkin vertailuongelma johtuu siitä, ettei kaupungilla ole ollut tarpeeksi käsitystä siitä, mitkä ovat sen perinteisellä tavalla hankkimien rakennuskoh-teiden kokonaiskustannukset. Kaupungilla ei ole ollut tarpeeksi tietoa siitä mitä koulun tai muun kunnallisen laitoksen suunnittele, investointi, ylläpito, palveluiden järjestäminen ja laitoksen yl-

läpito sekä riskit koko hankkeesta veronmaksajille koituu.

Elinkaarimallit tarjoavat joka tapauksessa yhden kilpailukykyisen vaihtoehdon useissa tapauksissa. Erittäin tärkeätä olisi luoda sellaiset vertailukelpoiset laskelmat päätöksenteon pohjaksi siten, että hankintamallina voidaan käyttää muutakin

kuin perinteistä budjettirahoitusta. Markkinataloudessa erikoistuminen ja kilpailu saa aikaan sen, että kunkin toimijan kannattaa keskittyä omaan osaamiseen ja kaupungin rooli on yhä selkeämmän palveluiden tuottaminen kuntalaisille.

Yksityisellä sektorilla on mahdollisuus tuoda kustannustehokkuutta palveluiden järjestämiseen. Espoolla on edessään mitattavia hankkeita Länsimetro, sairaalahanke ja kouluhankkeita, joiden osalta on syytä miettiä millä osin elinkaarimallia voidaan käyttää hyväksi.

Ritva-Liisa Luomaranta

Asianajaja, Espoon kaupunginvaltuutettu ja kaupunginhallituksen jäsen (kok)